basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2015
GRAAD 8 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
MEMORANDUM

Punte: 90 **Hierdie memo bestaan uit 5 bladsye**

LET WEL:

- Die memorandum dien as riglyne vir merkers.
- Leerders se antwoorde moet volgens meriete beoordeel word.
- Assesseer antwoorde in die geheel voordat punte toegeken word.

- Verkeerde spelling van eenwoord-antwoorde mag nie verkeerd gemerk word nie, behalwe as die spelling die betekenis van die woord verander.
- Moenie spelling en taalfoute in langer antwoorde penaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Vir oop antwoord word geen punte toegeken vir slegs JA/NEE of EK STEM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/moet die antwoord ondersteun.
- Vir FEIT/OPINIE vrae, moet die punte verdeel word, naamlik 'n punt vir FEIT/OPINIE en 'n punt vir die rede/motivering. Die punt vir die rede/motivering moet slegs toegeken word indien as die feit/opinie gedeelte van die antwoord, korrek is. Geen punt word toegeken vir 'n motivering of interpretasie indien die FEIT OF OPINIE in die eerste plek verkeerd was nie.
- Vir vrae waar aanhalings uit die teks benodig word, mag leerders nie gepenaliseer word vir die weglating van aanhalingstekens of vir 'n verkeerde spelling binne die aanhaling nie.
- Wanneer eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n hele sin, merk slegs korrek as die korrekte woord onderstreep/uitgelig is.
- Wanneer twee/drie feite vereis word en 'n hele reeks feite word gegee, word slegs die eerste twee/drie feite gemerk.
- Vir meervoudigekeuse vrae word BEIDE die letter, asook die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is, aanvaar.

VRAAG NOMME	VOORGESTELDE ANTWOORDE	PUNTE
1.	A rokers aan te moedig om op te hou rook.✓	1
2.	D roekeloos en onbedagsaam gerook het. ✓	1
3.	Word gebruik om twee woorde as een te skryf. / Staan in die plek van "Ek het". / Staan in die plek van ’n klank wat uitgelaat is.	1
4.	D ’n Klomp sigarette rook. ✓	1
5.	Nee. Vroue moet op hul algehele gesondheid let. Vroue lyk ouer as hulle rook. Vroue moet ander nie-rokers in ag neem. Vroue het die reg om te besluit of hulle wil rook. ✓✓ **OF** Ja. Rook kan die ongebore baba/ fetus beskadig. Rook kan die baba/fetus se gesondheid aantas. ✓✓ **(Enige aanvaarbare antwoord wat gemotiveer is. Geen punte vir slegs Ja/Nee.)**	2
6.	Hulle het ligter sigarette begin rook. ✓ Hulle het in die area vir nie-rokers in die restaurant gesit. ✓	2
7.	Die sigarette wat hulle gerook het, het geen smaak gehad nie. ✓ Dit het geproe of hulle lug of niks gerook het. ✓ **(Aanvaar enige verduideliking wat verband hou met die frase)**	2
8.	Vals. ✓“Ek was bang” ✓ *“… was nie seker …” is nie aanvaarbaar nie.* **(Geen punt vir Vals alleenlik nie. Leerder word nie gepenaliseer as daar nie aanhalingstekens is nie. As die leerder meer as drie woorde geskryf het moet die regte woorde uitgelug/onderstreep wees,)**	2
9.	Leerders se eie opinie. Voorgestelde antwoorde: Hulle gesondheid sal verbeter. Hulle gaan die risiko om siektes soos kanker, veral longkanker op te doen, verminder. Hulle gaan moontlik ander mense se lewens spaar. Hulle gaan die besoedeling van die omgewing stopsit. ✓ ✓ **(Enige aanvaarbare antwoord.)**	2
10.	D die rookgewoonte stop gesit. ✓	1
11.	Die skrywer voel negatief daaroor. Die skrywer haat rook. Die skrywer hou nie van rook nie. Rook is ’n gewoonte wat stopgesit moet word. Rook is roekeloos, onverantwoordelik en onbedagsaam. ✓✓ **(Aanvaar enige antwoord wat die skrywer se negatiewe gevoel teenoor sigarette uitbeeld.)**	2
12.	Om aan te dui dat hulle moes ophou rook. Om aan te dui dat die frase letterlike en figuurlike betekenis dra. ✓ **(Aanvaar goedgemotiveerde antwoorde.)**	2

VRAAG NOMME	VOORGESTELDE ANTWOORDE	PUNTE
13.	Oop antwoord. Voorgestelde antwoorde: Blus die rookgewoonte. Hoe om op te hou rook. ✓ ✓ **(Aanvaar 'n titel wat uit SES of minder woorde bestaan. Geen direkte aanhalings mag aanvaar word nie.)**	2
14.	**Die volgende hoofgedagtes en frases is voorbeelde van die verwagte antwoorde.** 1. Hulle het na 'n ligter sigaret oorgeskakel. ✓ ✓ 2. Hulle het die rokersarea van die restaurant vermy. ✓ ✓ 3. Ann het nie by die werk gerook nie. ✓ ✓ 4. Ann het gedurende die dag ophou rook. ✓ ✓ 5. Sy het nie meer in haar motor gerook nie. ✓ ✓ **(Aanvaar enige vyf stappe in enige volgorde.** **Gee twee punte as die sin taalkundig korrek is en een punt as die sin korrek is, maar daar is taalfoute. Moenie leerders penaliseer as hulle aanhalings gebruik nie)**	10
15.	C Alliterasie ✓	1
16.	Die stygende rook word met 'n donker siel ✓wat na 'n graf soek, vergelyk. ✓	2
17.	Rokers geniet✓ dit om te rook al is dit dodelik. ✓ Dit is 'n dodelike gif ✓ waaraan rokers verslaaf raak. ✓ Nikotien is skadelik ✓ vir die menslike liggaam, maar rokers rook dit in elk geval. ✓ Leerders moet in hulle antwoorde verwys na "dodelik"en "soet" verwys om twee punte te kry. **(Enige aanvaarbare antwoord wat relevant is.)**	2
18.	B vasgevang ✓	1
19.	Om enige vorm van rook / dwelmgebruik te vermy, want dit is lewensgevaarlik. ✓✓	2
20.	Voorgestelde antwoorde: Die hart word vergiftig deur die aanwesigheid van gitige stowwe in die bloed. Die hart is nie meer gesond nie as gevolg van die rookgewoonte. Swart word geassosieer met besoedeling en dood. Longe word besoedel en rook maak dood. ✓ ✓ **(Enige relevante antwoord wat verwys na die ongesonde impak wat rook op die hart het. Leerders moet na die hart en die kleur verwys.)**	2
21.	Die boodskap is dat rook nie voordelig ✓vir die menslike liggaam is nie. ✓ **(Aanvaar enige gepaste antwoord.)**	2
22.	Aanvaar enige aanvaarbare antwoord. Rook is dodelik. ✓ Die titel ontsluit die inhoud van die gedig. ✓ **(Aanvaar 'n gemotiveerde antwoord)**	2

VRAAG NOMME	VOORGESTELDE ANTWOORDE	PUNTE
23.	Nee. Hy rook steeds. Hy het ‘n sigaret/sigaar in sy mond (Iemand wat opgehou het, sou nie ‘n sigaret/sigaar in sy mond gehad het nie)✓✓ **(Nie ’n oop einde nie.)**	2
24.	geur ✓ **(Spelling moet korrek wees.)**	1
25.	dink ✓ **(Spelling moet korrek wees.)**	1
26.	C wolk ✓	1
27.	A misluk ✓	1
28.	Hy het gesê dat✓ hy dink hy kan ophou rook. ✓	2
29.	Hy is ’n kok/sjef. ✓ Hy dra ’n toque/mussie/sjefhoed/beskermhoed. Hy dra ’n voorskoot. / Hy staan voor die stoof / kospotte / hy werk in die kombuis. ✓	2
30.	Hy rook terwyl hy kosmaak. / Hy het slegs ’n frokkie aan terwyl hy kook/. Hy is nie reg/gepas geklee terwyl hy kook nie./ Hy gooi sy as in die kos./ Hy lyk onhigiënies terwyl hy kos voorberei. / **(Enige twee antwoorde wat kontras aandui.)** ✓ ✓	2
31.	Raampie 1: teleurgesteld, af, hartseer Raampie 2: geskok/sprakeloos/teleurgesteld ✓ ✓	2
32.	in ✓ **(Spelling moet korrek wees.)**	1
33.	negentig persent ✓ **(Spelling moet korrek wees.)**	1
34.	Elke dag ✓ **(Spelling moet korrek wees.)**	1
35.	tiener ✓ **(Spelling moet korrek wees.)**	1
36.	B sterf ✓	1
37.	C afkappingsteken ✓	1
38.	A het ✓	1
39.	Rook kan longsiektes sowel as angsaanvalle veroorsaak. / Rook kan angsaanvalle sowel as longsiektes veroorsaak. ✓	1
40.	Rook veroorsaak depressie en angs./ Rookveroorsaak angs en depressie. ✓	1
41.	C in ✓	1
42.	Patrick sal met hulle die feite van die lewe deel. ✓	1
43.	Dialoog: Maak gebruik van die meegaande nasientabel. **(Aanvaar die beplanning indien daar nie ’n dialoog is nie. Moenie penaliseer indien daar nie beplanning is nie.)**	**20**

Kriteria	Uitmuntend	Beduidend	Voldoende	Basies	Ontoereikend
Beplanning en Redigering **5 punte**	**5**	**4**	**3**	**2**	**0-1**
	Deeglike beplanning en redigering het 'n uitstekende dialoog tot gevolg.	Duidelike beplanning en redigering het 'n baie goeie dialoog tot gevolg.	Bewys van beplanning en redigering het 'n goeie dialoog tot gevolg.	Min bewys van beplanning en redigering het 'n gemiddelde dialoog tot gevolg.	Geen beplanning of redigering
Ontwikkeling van inhoud, samehang, oorpronklikheid, styl en formaat. **10 punte**	**9-10**	**7-8**	**5-6**	**3-4**	**0-2**
	Uitstekende kennis van vereistes van teks. Styl, toon en register baie toepaslik. Inhoud en idees algeheel same-hangend Alle detail ondersteun die onderwerp. Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas	Voldoendkennis van vereistes van teks. Styl, toon en register oor die algemeen toepaslik. Inhoud en idees samehangend Detail ondersteun die onderwerp. Die meeste van die nodige reëls vir die formaat is toegepas	Gemiddelde kennis van vereistes van teks. Styl, toon en register voldoende. Inhoud en idees voldoende same-hangend. Sommige van die detail ondersteun die onderwerp. Kennis van die nodige reëls vir die formaat is voldoende.	Basiese kennis van vereistes van teks. Styl, toon en register nie geskik vir die onderwerp nie. Styl, toon en register nie geskik vir die onderwerp nie. Min detail wat die onderwerp ondersteun. Kennis van die nodige reëls vir die formaat is vaag.	Geen kennis van vereistes van teks. Styl, toon en register pas nie by doel, gehoor en onderwerp nie. Styl, toon en register pas nie by onderwerp nie. geen detail wat die onderwerp ondersteun Geen kennis van die nodige reëls vir die formaat nie.
Taal en register Taalstrukture en konvensies, woordkeuse, punktuasie en spelling **5 punte**	**5**	**4**	**3**	**2**	**0-1**
	Grammatikaal akkuraat, sinne is baie goed saamgestel. Uitstekende woordeskat. Feitlik foutloos.	Grammatikaal meestal akkuraat, sinne is goed saamgestel. Toepaslike woordeskat. Meestal foutloos.	Sommige grammatikale foute Gemiddelde woordesat. Besaai met foute wat betekenis onduidelik maak	Onvoldoende grammatika met baie foute Onvoldoende woordeskat Besaai met foute wat betekenis verbloem.	Besaai met foute en verwarrend Woordeskat nie geskik Betekenis heeltemal onduidelik